

Amsterdam, 7 juli 2023

Betreft: hittestress tijdens langeafstandstransporten

Geachte minister Adema,

In de zomer vinden honderden langeafstandstransporten plaats vanuit Nederland waarbij de temperatuur in de veewagens hoger is dan de wettelijke grens van 30°C. Dit blijkt uit een onlangs gepubliceerde evaluatie van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Uit deze evaluatie blijkt tevens dat de NVWA veel overtredingen onbestraft laat. Ik vraag u daarom om harder op te treden tegen deze bloedhete diertransporten.

Overschrijding van de wettelijke grenswaarde

De Europese wetgeving stelt een maximale binnentemperatuur van 30°C als grens in veewagens tijdens lange transporten. Uit de evaluatie in uw Kamerbrief blijkt hoe ontzettend vaak deze grenswaarde wordt overschreden. In de zomer van 2020 was dit zeker 346 keer (57 procent van alle ontvangen ritgegevens) en in de zomer van 2022 maar liefst 538 keer (55 procent van alle ontvangen ritgegevens). Deelt u onze mening dat dit veel te vaak is?

Uw beleid zou er gericht op moeten zijn om overschrijding van de grenswaarde zoveel mogelijk te voorkomen. Dat is het nu niet. Conform het huidige beleid toetst de NVWA op hete dagen of internationale transporten niet een gebied doorkruisen waar de buitentemperatuur boven de 30°C uitkomt. Deze maatregel is duidelijk niet scherp genoeg om oververhitting in veewagens te voorkomen, zo blijkt uit de cijfers. De temperatuur is in wagens vaak hoger dan erbuiten, de norm voor de buitentemperatuur moet dus naar beneden worden bijgesteld.

Onredelijke marges

De transportverordening staat bij de grenswaarde een afwijking toe van 5°C. In de praktijk betekent dit dat de binnentemperatuur bij langeafstandstransporten mag oplopen tot 35°C voordat er beboet wordt. Uit de evaluatie van de NVWA blijkt echter dat de handhavingsorganisatie boven op deze marge van 5°C nog een extra coulance toepast: de NVWA treedt pas op wanneer de 35-gradengrens minimaal een uur lang is overschreden. Stel dat automobilisten pas op de bon worden geslingerd wanneer zij meer dan een uur harder rijden dan de maximumsnelheid. Dit zou totaal onredelijk beleid zijn én de indruk wekken dat de snelheidsregels zelden worden overtreden.

Verder heeft de NVWA bij diverse overtredingen verzaakt om op te treden, omdat sprake zou zijn van een 'niet significante' overschrijding van de 35 graden-grens. Daarmee is de handhaving van de NVWA veel ruimer dan de Europese wetgeving toestaat. Wetgeving die helder verwoordt dat de temperatuur in een transportwagen 'op elk moment tijdens het transport' niet hoger mag zijn dan 30 °C, met een tolerantie van 5 °C.ⁱ Het is niet aan de NVWA om daar bovenop nóg een marge toe te passen.

Dit is extra kwalijk, omdat de grens van 35 °C al te hoog is om dieren te beschermen tegen hitteleed. De meeste transportwagens die de NVWA analyseerde, waren gevuld met varkens (86 procent). Volgens de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) zou de binnentemperatuur bij varkenstransporten niet hoger mogen worden dan 25 °C.ⁱⁱ

Incorrecte data

In uw recente Kamerbrief geeft u gegevens vrij van de zomers in 2020, 2021 en 2022.ⁱⁱ Daarnaast heeft de NVWA – in reactie op een Woo-verzoek van Wakker Dier – haar evaluatie gepubliceerd over de zomer van 2020. Niet alle gegevens in deze twee documenten komen overeen. Waar u in uw Kamerbrief spreekt over 27 overschrijdingen van de 35-gradengrens in 2020, noemt de NVWA in haar rapport een veel hoger getal: 82.ⁱⁱⁱ En maar liefst 49 keer werd de 35-gradengrens minimaal een uur lang overschreden (de maatstaf gehanteerd door de NVWA). Het getal 27 uit de Kamerbrief vinden wij niet terug in de evaluatie.

De afwijkingen tussen de cijfers uit uw Kamerbrief en het vrijgegeven rapport van de NVWA geven te denken over de juistheid van de data die u met de Kamer heeft gedeeld over de jaren 2021 en 2022. Daarom vraag ik u expliciet of de gegevens in uw Kamerbrief correct en volledig zijn. Mocht hier sprake zijn van een fout, en het aantal overtredingen ligt ruim drie keer hoger dan u heeft aangegeven, dan gaan we ervanuit dat u de Kamer hiervan op de hoogte stelt.

Aanpassing handhavingsbeleid

Ik vraag u om het handhavingsbeleid van de NVWA aan te passen. Uw beleid moet voorkomen dat de grens van 30°C wordt overschreden. Dat is nu duidelijk niet het geval. Transport moet bij aanzienlijk lagere buitentemperaturen aan banden worden gelegd om extreme temperaturen in de wagen te voorkomen. En vervoerders die de temperatuur laten oplopen tot 35°C en hoger moeten onmiddellijk en fors worden beboet. Wij vragen u in actie te komen en de dieren te beschermen. Deze zomer nog.

Ik kijk uit naar uw reactie.

Hoogachtend,

Anne Hilhorst

Directeur
Stichting Wakker Dier

ⁱ [Verordening \(EG\) nr. 1/2005](#) van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten

ⁱⁱ EFSA 2022 [Welfare of pigs during transport](#)

ⁱⁱⁱ [Nascreening lange transporten](#) extreme temperaturen 2020 Interventiebureau Dier – cluster transport